

ÆTT OG ANNET

Årgang 15 Utgave 33

Grenland Ættehistorielag

September 1994

Avreise fra hjemmet i Norge, kanskje kom de aldri tilbake.

INNHold:

Side	2 : Div. informasjon.
Side	3 : Budstikke 3-1994.
Side	4 : Hva våre kirkebøker forteller oss.
Side	5 : Nygård, Gjerpen
Side	6 : En emigrant historie.
Side	7 - 8 : Diverse Gjerpen-forhold.
Side	8 : Spørsmål og svar.
Side	9-10 : Nye mikrofilmer fra Telemark.
Side	10 : Spørsmål og svar.
Side	11 : Ny minnestein ved Seljord kirke.
Side	12 : Tollvesenet i Telemark.

REDAKSJONSKOMITE :

Thor Gundersen	Sivert Urnes vei 55	3714 SKIEN	Tlf. 35 522784
Dag Straume	Camilla Collets Vei 13	3715 SKIEN	Tlf. 35 521847
Gunnar Oland	Brochsgate 1	3960 STATHELLE	Tlf. 35 960494
Per Stian Bjørnø Kjendal	Fredbobakken 9	3919 PORSGRUNN	Tlf. 94 326424
Jan Christensen	Kvernbekkveien 5a	3716 SKIEN	Tlf. 35 524708

Utgivelsesplan for 1994 er som følger :

Nummer 34 i desember. Matriale som skal være med må være levert til redaksjonen innen 15.november.

INFORMASJON OM GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG :

Styret i laget :

Formann	Nicolay B. Flor	Tlf. 35 501255
Viseformann	Thor Gundersen	Tlf. 35 522784
Kasserer	Torbjørn Aasetre	Tlf. 35 568143
Sekretær	Jan Christensen	Tlf. 35 524708
Arkivar	Reidar Ballestad	Tlf. 35 500484
Arkivar assistent	Kersti Sorter	Tlf. 35 972157
Styremedlem	Lisbeth Meistrand	Tlf. 35 518335
Varamedlem	Gunlaug Aasetre	Tlf. 35 568143
Varamedlem	Per Stian Bjørnø Kjendal	Tlf. 94 326424

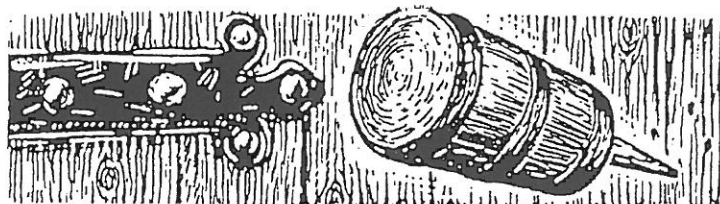
Kjenner du slektsforskere i Grenlands-området som fremdeles ikke er medlem i vår forening, og som derved går glipp av muligheten for å bruke vårt meget gode arkiv? Det kan skyldes at vedkommende ikke vet hvor en skal henvende seg. Her er alle nødvendige opplysninger for den som vil bli medlem: Kontakt formannen, Nicolay B. Flor, Stasjonsv. 4, 3712 Skien, eller kassereren, Torbjørn Aasetre, Mørjev. 146, 3947 Eidanger.

Prisene for medlemskap er som følger:

Enkeltperson	kr. 80
Ektepar	kr. 100
Pensjonist	kr. 50
Pensjonistektepar	kr. 60
Skoleungdom	kr. 50

Kontingenten sendes til:

Grenland Ættehistorielag,
Postgirokonto 0814 3663184,
Mørjev. 146,
3947 Eidanger.

BUDSTIKKA

Nr 3 - 1994

HØSTMØTE

Høstmøtet vil gå av stabelen 27 oktober kl 1900 i GS-Banken i Skien, inngang fra Skistredet, syd for banken. Vi har for anledningen blitt tilbudt fine lokaler av banken, som også vil gi en kort informasjon om banken i starten av møtet. Det blir som vanlig servering og loddsalg.

Foredragsholder vil være Håkon Finstad, som vel er kjent av de fleste i laget. Han har tidligere holdt interessante foredrag hos oss. Denne gang vil han snakke om de norske bygdene i Amerika, som han har besøkt. Han vil vise lysbilder fra turen, og jeg tror vi kan garantere en interessant kveld. Foredraget har han kalt "I Cleng Pearsons fotspor".

"RUNDT EN PC"

Lagets støttegrupper for PC-brukere har vært i virksomhet et halvt års tid (se forøvrig "Budstikka" nr 1/94) med sammenkomster ca. én gang i måneden. Det tyder på at det er interesse for å starte nye grupper nå i høst, så hvis du er interessert i å komme sammen med andre brukere av programmene BROTHER'S KEEPER eller SLEKT OG GÅRD, så meld deg på hos Nicolay Flor, tlf. 35 501255 (Brother's Keeper) eller til Vidar Landsverk, tlf. 35 559328 (Slekt og Gård).

MIKROFICHE LESEAPPARAT

Mikrofiche leseapparat ("Realist Microform Reader") tilsalgs for selv-kost kr 300,-. Henv. Nicolay Flor, tlf. 35 501255 (Borgestad).

HEIMEN

Laget har nå abonnert på det lokalhistoriske magasinet "Heimen". Første nummer er ankommet, og de vil bli satt i arkivskapet etterhvert. Magasinet har ofte mye godt stoff om lokalhistorie og kan anbefales.

KRISTIANIA 1875

Laget kjøpte folketellingen for Kristiania 1875 på mikrofiche-kort for en stund siden. Vi oppdaget fort at det var dobbelt-eksponering på en del kort, og dermed uleselig. Vi har nå fått melding fra Registreringssentralen for Historiske Data at tellingen nå blir filmet på nytt, og vi får snart en ny kopi tilsendt.

FOLKETELLINGEN 1801

Det har nå blitt besluttet i styret at vi vil kjøpe inn 1801-tellingen på mikrofiche-kort for resten av landet. Tellingen er noe av det mest sentrale kildematerialet i slektsforskningen, og vi tror at mange av lagets medlemmer vil få god bruk for denne.

HVA VÅRE KIRKEBØKER FORTELLER.

Av : Gunlaug Aasetre

Når vi studerer våre gamle kirkebøker finner vi ofte at innførslene skuler mange menneskelige tragedier. For en tid tilbake, da jeg strevde med å tyde de eldste kirkebøkene for sauherad fant jeg i 1702 en innførsel som fanget min interesse. Presten, **Hendrich Post** hadde vært ute på Nyhus, og berettede, den fattige fange **Anund Hansen** som dagen etter skulle rettis og dette tidlig om morgenen.

Jeg lette videre for å se om jeg kunne finne mere om denne saken, og etterhvert kom hele historien fram. Saken gjalt bror og søster som hadde fått et barn sammen. Dette var blodskam og ble straffet med døden.

Dette er hva kirkeboken forteller om saken :

1702 28 ockt Lørdagen (efter), da jeg holdt skriftemål, døbte jeg i Saude kirke efter prediken syskende **Anund Hansen**, og **Kari Hansdatter** udi blodskam, aflede barn kaldet **Thone**. Faddere vare: **Ole Kittilsen Klefen**, **Nils Christensen Søgården**, **Christen Powell ?**, **Ingborg Olsdatter Kallejord** og **Ingeborg Ellingsdatter Edingsaas**.

1702 22 p. trints Lig prediken, over det udi blodskam aflede barn ved tvende syskende **Anund Hansen**, og **Kari Hansdatter** ved navn **Thone Anundsdatter**.

1702 Onsdag efter 2 s i adv. Onsdagen, den 13 desbr. Var jeg tidlig om morgenen ude på Nuhus, og berettede den fattige fange **Anund Hansen** som dagen efter skulle rettis, og dette tidlig om morgenen.

1702 Torsdagen den 14 desbr. Blef den fattige fange **Anund Hansen** rettet eller halshugget ved Nes kirke.

1703 Onsdagen før Denica 6 agesima, den 7 febr. Blef, den fattige fange **Kari Hansdatter** rettet ved Nes kirke.

Jeg har senere funnet denne saken omtalt i Bygdebok for Sauherad Bind 1, s.237. Her opplyses det bla at **Anund Hansen** var soldat og ble dømt fra livet ved krigsrett. Dette var vel grunnen til at han ble dømt og avrettet før søsteren. Vi må jo se denne saka som en ufattelig tragedie, men et lyspunkt er det ved at det stakkars barnet slapp å leve opp.

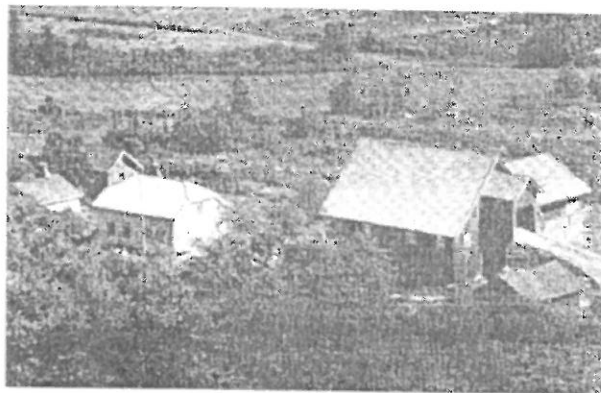
EN TAKK FOR BIDRAG TIL LAGETS ARKIV.

Arkivet vårt vokser stadig, og vi har nå også begynt å samle kildestoff fra nabofylkene. I den forbindelse vil vi gjerne få rette en stor takk til vårt medlem Åse Bomann-Larsen, som har gitt åtte mikrofilmer til arkivet. Filmene omhandler vesentlig kirkebøker fra Aust-Agder (Sønedeled, Tromøy, Øyestad, Fjotland, Fjære, Froland og Hisøy). Det var mannen Harald Bomann-Larsen som arbeidet med slekter fra disse distriktene. Mange vil huske ham som en av de drivende krefter i foreningen i de første årene. Han var en meget erfaren slektsforsker, og han arbeidet aktivt for å utbre interessen for slektsforskning i distriktet.

GJERPEN, gården NYGÅRD.

Av Reidar Ballestad.

I Gjerpen Bygds Historie, bind III, s. 313 under brukere av Nygård står det at **LARS CHRISTOPHERSEN** g.m. **MARTHE ANDERSDATTER** brukte gården fra 1721. Kr. Lid (Gård- og Slekthistorie i ytre Gjerpen) skriver under Nygård 4: **LARS CHRISTOPHERSEN** 1695 - 68 **MARTHE ANDERSD.** 1699 - 78, fra 2 d. g. 21 Nå skulle en vel tro at dette måtte være vel og bra, men for å finne datoene for dåp, vielse o.s.v. så må kirkeboka til hjelp. I Gjerpen k.b. finnes ingen vielse i 1721 for disse. men under Desponsati 3.Trin. 1720 finner vi: **LARS CHRISTOPHERSSØN OG ANNE KNUDSDATTER** og vielsen foregår 13.julij s.å. Kirkeboka viser videre at forlovelse ble inngått 25.nov. 1721 mellom **LARS JØRGENSEN** og **MARTA ANDERSDATTER** fra Nygaard med caut: **Jan Fallejen** og **Ole Scilbred**, og videre at vielsen foregikk 3.jan. 1722. I det første ekteskapet er det ikke oppgitt noe stedsnavn, men hvis vi knytter dette til Nygård må **Lars Christophersen** være den som senere i kirkeboka blir kallt **Lars Nygaard** og **Anne** må være datter av **Knud Nygaard** i hans 2. ekteskap. (Han var da ca. 73 år.) Hun, **Anne**, ble døpt Domi:Rogate: 1702. **Marta (Marthe)** må være datter av **Knuds** sønn **Anders (Knud's 1. ekteskap)**. og skal iflg. Kr. Lid være født i 1700, men kan ikke finne henne i kirkeboka. De eneste som heter **Marthe** og med far **Anders** og som er døpt idet aktuelle tidspunkt er: Rogate 1700, **Anders Halvorsen Siljen**, hans datter **Marthe** og Dom:Reminic 1703, **Anders Hovens** datter **Marthe**, men finner det vanskelig å knytte noen av dem til Nygaard. Under begravelser i kirkeboka finnes flg.:

Nygård, Gjerpen.

Gjerpen prestegård.

10.1.1768, **LARS NYEGAARD**, 73 aar, 25.10.1778, **LARS NYEGAARDS** enke, 77 aar. D.v.s. at **Lars** er født ca. 1695, og kona ca 1701. Det siste kan jo passe på **Anne** da hun er døpt i mai 1702. **LARS**

CHRISTOPHERSENS første sønn het **CHRISTOPHER** og ble, slik jeg forstår, boende på Nygaard og ble kalt **CHRISTOPHER NYGAARD**, og bl.a. derfor er det nærliggende å tro at **LARS CHRISTOPHERSEN** er identisk med **LARS NYGAARD**. Hvorfor Kr. Lid og Gjerpen bygdebok skriver at han var gift med **Marthe**, har jeg ikke funnet ut av.

Korreksjoner, kommentarer eller nye opplysninger om overstående mottas med takk.

Reidar Ballestad

Enggravhøgda 5

3711 SKIEN.

EN EMIGRANTHISTORIE.

Av : Torbjørn Aasetre

Det kan vel fortelles mange historier fra den tiden folk dro "over dammen". Her er en som jeg har hørt fortalt der bortefra.

Nils Johansen Viersdalen reiste over til Amherst i Wisconsin omkring århundreskiftet. Det kan synes som om reisemålet og stedet var bestemt på forhånd, da det viste seg at det står i emigrasjonsprotokollene. Han hadde gamle kjente og tidligere naboer som han reiste til. Men så til historien.

På kaia da han gikk ombord i emigrantskuta, kom også en far leiende på en liten pike på 9 år. Den lille piken, som nyss hadde mistet sin mor, skulle reise alene over til slektninger i Amerika. I en snor om halsen hadde hun en lapp med adressen til sine slektninger og sitt bestemmelsessted. Ellers var det lite bagasje hun hadde.

Det er mulig at Nils kjente far til piken, da det senere har vist seg at de var sambygdinger. Nils var heller ikke gammel karen, bare 17 år. Han syntes veldig synd om den lille jentungen, og tok seg av henne på reisen over og så langt som de hadde samme reiserute med tog til Wisconsin. Da han gikk av toget i Amherst, midt i det norske Wisconsin, så han henne vel avgårde videre. Nils hadde nok bekymring for hvordan det gikk med henne. Han fikk etter hvert greie på at hun var kommet vel fram til sine slektninger. Han fulgte også senere med bl.a. i Decorah-posten at hun giftet seg der borte, stiftet familie og fikk det bra.

Denne historien har jeg hørt fortalt flere ganger av min venn Herbert Wolding i Nelsonville, og han hadde hørt den fortalt mange ganger av Nils, som han kjente godt. Hver gang Nils fortalte denne historien om den lille piken, rant tårene nedover kinnene på ham.

Nils giftet seg også der borte, men det ble en kortvarig lykke. Kona Josina døde da sønnen, som ble døpt Josef, ble født. Nils levde siden som enkemann til han døde i 1952. Sønnen Josef giftet seg med en enke, men de hadde ingen barn sammen.

Men hvem var den lille piken på 9 år som reiste alene over til Amerika? Medfødt nyssgjerrighet var kanskje årsak til at jeg prøvde å finne det ut.

I emigrantlistene fra Telemark fant jeg ut at Nils Johansen 17 år fra Eidanger reiste til Amherst med Thingvalla 30. mars 1893. Hvem andre reiste med denne båten på samme dato? Jeg trodde det ble et tidkrevende arbeide, men det gikk lettere enn ventet. Allerede på første fiche-kortet, som er ordnet alfabetisk på fornavn, fant jeg det jeg søkte etter. "Eidanger 1893. Anne M. Jacobsen, 9 år. Til Madison med Thingvalla 30. mars 1893." Det var ingen flere på denne innførselen, og det beviste at hun reiste alene.

I Kirkebok for Eidanger finner jeg ut at Anne Marie Jacobsdatter, født 9. aug. 1883, kom fra Søndre Lunde i Bjørkedal og var datter av Jacob Nilsen og Anne Nicoline Jacobsdatter. Moren Anne Nicoline døde høsten 1892. Morfaren Jacob Nilsen Siljan hadde reist til Amerika ca. 1881-82, og det var til ham at den lille Anne Marie reiste alene i 1893.

Diverse Gierpens-forhold.

Av : Jan Christensen

Kilde: Bratsberg amtsregnskap, pakke 303 Stevninger.

VEDRØRENDE AUSTAD, FOSSJORD OG GRINI

Hilser eder **Christen Rasmussen** lensmann udj Gierping Sogen, **Niels Helliesen** och **Anne Christensdaatter** med Gud. Vider at for mig hafr andraget og beret **Suend Nielsen** boende paa **Nordre Grinij** i bemelte Jerpingsogen, huorledis hand schall were foraarsaget eder at innstevne for eders sandhed at vidne og tilstaae, først eder **Christen Rasmussen**, om der er eder ikke vitterligt, att hans hoesbunde **Christen Simensen** saavel som **Boell Engelbretsdaatter** forgangen høst schal have eder ombedet i wilde tage penger af hannem for deres resterende schatt aff **oustad** och **Fossgiord**, som di hannem udj hans landskyld och rettigheder igien skulle aff korte, huor meget i af hannem paa deres wegne haffr oppebaaret och alt andet som eder der om er beuist at tilstaae och bekiende, som i eragter forsuarligens, Desligeste **Niels Helliesen** och **Anne Christensdaatter** eders sandhed at proffue om det er eder ikke witterligt at bemelte **Suend Grinj** och hans hustrue sagde til **Christen oustad** och **Boell Ingelbretsdaatter paa Grinj** klagede sig for dj ej der udj høst wiste at bringe penger til weye for det di Resterede af deris landschyld och bad derhos di ej wille strenge dennem for meget, efterdj dj skulle Vel betale dennem och Were i deris minde derfor, om icke **Christen oustad** och hans quinde da suarede dj schulle betalle effter haanden som dj kunde formaae, dj wil ej strebe dennem saa hart effter eller Røche op med Roeden, der om at møede **Suend Grinj** eller fuldmægtig til den første stevnestue paa Rising, och **Christen Simensen** och hans hustrue til same tiid at møede proffuene at paahøre.

Dat. gemsøe d. 16. 7tb 1668

Det var ikke alltid så lett å skjønne hva som egentlig ble sagt og bestemt, når man leser gamle brev. Det var ofte meget omstendelig skrevet, og for oss vanskelig å få sammenhengen i.

Det som egentlig sies i ovennevnte stevning er at lensmannen skal ha tatt imot penger av Sven Grini som dennes jorddrott. Christen Simensen skal korte ham i hans landskyld mens de betaler lensmannen i resterende skatt av Austad og Fossjord.

Kilde: Bamble tingbok nr 2 - 20.5.1686

SPESIFIKASJON OVER HUSMENN SOM ARBEIDER VED VERKET.

Paa søndre Grini Steffvnestue i Gierpensogn, nerværende hr, Amptmand Adalars fuldmægtig Ralland Knudsen och Fogeden Jørgen Jørgensen Rebber iligemaade Albert Pafuelsen och sorenschriveren Christian Gabrielsen och efterschrefvne laugrettismænd Torbein Sølland, Abraham hafn, Johannes Enggraf, Olluf Ballesta, Hans Austa och Beruld Holm.

Monsr. Peter Børtning wed sin tienner Paul Krag lod indkrefve en Specification paa en deel huusmænd somoch arbeider til Werchet, huor paa amptmannens fuldmægtig begieret at Fogedens fuldmægtig ville tage tings winde (?) om deris næring som di bergwerchet icke wedkommer kand hafue.

Haluor Schreua, er en daugarbeider til jernwerchet, Boer paa N.Bøes grund som berettes Peter Børtning tilhører och ey er af de privilegerede gaarder. Leilendingen af N.Bøe bekommer nogle dage arbeide.

Erich Grumstuel, er af lige beschaffenhed och er en berggesell

Suend Røe, daugarbeider, boer paa Kisse eyged

Erich Bøe Kuldrænder, boer paa Mellum Bøes eyged.

Olluff Lillefoss, daugarbeider och Kuldrænder, boer paa Sr. Bøes Eyged.

Anders Jansen opgifuer at boe paa Mellumbøes Eyge

Disse forskrefvne boer under de privilegerede Gaarder och gifver leilendinger nogle dagers arbeide.

Truels Pedersen, daugarbeider boer paa Tofte Eyge, hafver været Soldat och nyligen forlovet fra Soldatene. Hafr ey endnu giort leilendingen nogen villighed.

Mads Aass och Synder fieldet, bergeseller, boer paa Sr. Aass grund som leylendingen Christen Rasmussen berettede dennem at hafve forløfued udj sin Fæhafn at udrøde nogle aufer (?) och hafeschau (?) och der at sette huer et lidet huus, paa det hand kunde hafve udj auliden nogle arbeidsdage, och ellers andre tide for betalling, eptersom der falder besuerligt for arbeidsfolch at faa.

Huad willighed eller afgift som forskrefvne huusmænd allesammen giver ombudsmanden eller leylendingen wides icke, eptersom ingen af huusmændene er tilstæde, mens er i arbeidet paa Jernwerchet. Hafr ingen aufling uden nogen smaa flecher dj graufer om deris ringe Waning til at saa en ringe del udj. Huor efter Albert Pafuelsen paa Ko. Ma. fogets wigne begieret Tingswidne.

SPØRSMÅL OG SVAR.

Jeg søger opplysn. om fødsel (hvor/når) og vielse (hvor/når) for feiermester Emil Severin Fornebo og h. Pauline Marthea f. Pedersen. Bopel: Lunde, Skien

Barn født i Skien:

Margit Nathalie, f. 10/3, dp. 3/5 1885

Bjarne " 11/1, " 27/3 1887

Birger " 30/3, " 17/6 1888

Astrid " 21/2, " 11/5 1889

Gudrun " 31/5, " 4/10 1891

Emil Severin Fornebo skal ha vært gift 2 ganger. Dette er barn av første ekteskap.

Blant fadderne finner vi Rasmus Pedersen, Peder Pedersen, Brandmester Fjeld, Ida Glose, Vaktmester Rollesen.

Aslaug Lieungh, Bergvn. 2A 2010 Strømmen
tlf. 63841974

Sannidal		MINI	14	1874 - 1883	NOR 1.1361/ NOR 1.1362
Sannidal		MINI	15	1884 - 1899	NOR 1.1362
Sannidal		MINI	16	1895 - 1911	NOR 1.1362
Sannidal		KLOK	1	1782 - 1816	NOR 1.1363
Sannidal		LYSB	1	1900 - 1918	NOR 1.1363
Sauherad	Sauherad	MINI	I 9	1887 - 1912	NOR 1.1221
Sauherad	Nes	MINI	II 2	1878 - 1901	NOR 1.1222
Seljord		SJEL		1730	NOR 1.1365
Skien		LYSB	1	1919 - 1929	NOR 1.1222
Skien		FREG	1	1916 - 1920	NOR 1.1222
Skien		FREG	2	1921 - 1927	NOR 1.1222
Skåtøy	Skåtøy	MINI	I 2	1884 - 1899	NOR 1.1363
Skåtøy	Skåtøy	MINI	I 3	1884 - 1899	NOR 1.1363
Skåtøy	Skåtøy	MINI	I 4	1884 - 1900	NOR 1.1363
Skåtøy	Levang	MINI	II 1	1892 - 1916	NOR 1.1364
Skåtøy	Levang	KLOK	II 1	1892 - 1916	NOR 1.1364
Tinn		SJEL		1730	NOR 1.1365
Vinje		MINI	I 5	1870 - 1886	NOR 1.1364

SPØRSMÅL OG SVAR.

Merill Ludvigsen, 2309 Meadow Lane NE, Cedar Rapids, IA 52402, USA, har noen gamle fotografier av sine norske slektninger :

Hans Andersen, f. Marum i Solum 1830, g.i Bø, emigr. Hans søster

Karen Andersdatter (nevnt i Solum bygdebok s.452/3 sammen med **Thomas Eriksen Veberg**) emigrerte fra Solum 1869. Hun og **Thomas Veberg** vendte tilbake til Norge. Hans Andersens datter

Anna Hansdatter. (Merills bestemor) g.m. **Martin Platson** (eg. **Mathias Christensen**),. Hun ble f. på Qvernvolden under Hvala (nå Svendseid) i Bø. Hun kom til Iowa 1869. Hennes eldste søster **Bertha (Bergith)**, f. i Bø, levde 1878 i Porgrunn, i 1885 i Glenwood City, Wisc., g.1890, d.1895 **Mathias Christensen** ble f. på Simones i Heddal, d 1914 i Glenwood City, Wisc.

Hvis noen har kjennskap til denne slekten o g kan hjelpe til med å identifisere personene på fotografiene, så ta kontakt med Tor Gardåsen på Fylkesmuseet i Skien. Han har kopier av bildene.

N.B.F.

Ny minnestein ved Seljord kirke.

Av : Gunnlaug Aasetre.

Den ikke ukjente presten Herr Zacharias Jonsen Skancke har nå, over 300 år etter sin død, fått en verdig minnestein ved kirken i Seljord. Skancke kom som sogneprest til Seljord i 1633, han var da 32 år gammel. Han ble i embetet til sin død i 1689, hele 56 år. I tillegg var han prost over øvre Telemark fra 1656 til -86.

Det er ingen som i dag kjenner til hvor hans grav er, men minnesteinen er i samråd med Riksantikvaren reist på østsiden av kirken, nær inntil kirkegårdsmuren.

Etter gudstjenesten søndag 12. juni 1994 ble steinen avduka av ordfører i Seljord John Kleivstaul. Forhv. formann i Skancke-foreningen i Norge, Ivar M. Skancke fra Larvik, talte og la ned vakre blomster ved minnesteinen. Han oppfordret de tilstedeværende Skancke-ættlinger til å stikke innom kirkegården med en bukett villblomster av og til.

Over, den nye minnebautaen i Seljord.

Til venstre, Skanckeættlinger ved minnebautaen i Seljord.

Ivar M. Skancke var forøvrig den som tok initiativet til å få reist steinen, noe han har all ære av. Uten hans utrettelige innsats hadde det neppe noen gang blitt minnestein over Herr Zacharias. Med seg i arbeidet hadde han kultursekretær i Seljord Ragnhild Angard og ei lokal nemnd med Halvor J. Svartdal i spissen. Zacharias J. Skancke har mange etterkommere, og en del hadde møtt fram til avdukinga. Disse fikk en minnerik dag i Seljord. Etter høytideligheten på kirkegården var det kirkekafe på Seljord Videregående Skule. Minnesteinen er utført i steinsorten larvikitt av firmaet Nordic Stone i Larvik. På steinen er foruten Skancke-ættas våpen, den avhugne foten, inskripsjon over hva tid Zacharias Jonsen Skancke virka i Seljord.

P.S.

Mer om Zacharias Jonsen Skancke og hans ætt kan du lese i medlemsbladet for Grenland Ættehistorielag nr. 4 (1980) og nr. 5 (1981).

TOLLVESENET I TELEMARK.

I sin skriftserie "Nytt fra Statsarkivet" omtaler Statsarkivet Tollvesenet i Telemark slik:

Frem til 1821 hørte Langesund, Porsgrunn, Brevik og Stathelle til Langesund tolleri. Skien hadde også tidligere ligget under tolleriet, men fikk i 1780 innført en konsumsjonsinnretning (byttoll) som ble opphevet først i 1820.

I 1821 ble Porsgrunn tolldistrikt opprettet og bestod da av Langesund eller Porsgrunn og Kragerø tollsteder. Kragerø ble i 1837 lagt til det nye tolldistriktet Øster-Risør. I 1839 ble tolldistriktet utvidet med Brevik tollsted og i 1843 fikk også Skien eget tollkassererembete med status som tollsted under Porsgrunn. Skien fortrenget Porsgrunn som sentrum i tolldistriktet i 1844. Langesund ble eget tollsted under Skien i 1858 (et tollkammerembete ble opprettet der) og i 1871 overgikk Kragerø til Skien fra Øster-Risør.

I 1881 ble også Larvik tollsted fra det oppløste Larvik tolldistrikt lagt til Skien. Skien tolldistrikt ble inndratt i 1893 og året etter ble Larvik tolldistrikt gjenopprettet. De tollsteder som tidligere hadde hørt til Skiens og Drammens tolldistrikter skulle henlegges til Larvik. Larvik tolldistrikt kom tiul å bestå av: Drammen, Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Kragerø, Langesund, Brevik, Porsgrunn og Skien.

I 1967 ble Larvik tolldistrikt delt i Larvik tolldistrikt med tollstedene Larvik, Skien, Porsgrunn og Kragerø - og Tønsberg tolldistrikt. Fra 1970 heter igjen tolldistriktet Skien. Kragerø utgikk som tollsted 1971.

Statsarkivet i Oslo/Kongsberg har bare motatt arkivsaker fra tollstedene Porsgrunn og Skien.

DYKKING...

